

Parti érzés

A hősármányokat a móló gyalogos- és kutyaforgalma sem ijeszti el, csupán átröppennek a hullámtörő szikláira. Szomjukat oltják, fürdenek. A földhöz lapulva ügyesen megküzdnek a széllal is, a sziklás környezethez hasonló színezetük pedig jól elrejti őket

Cserébe jár egy kis elemózsia... persze csak akkor, ha a récék nem előzik meg.

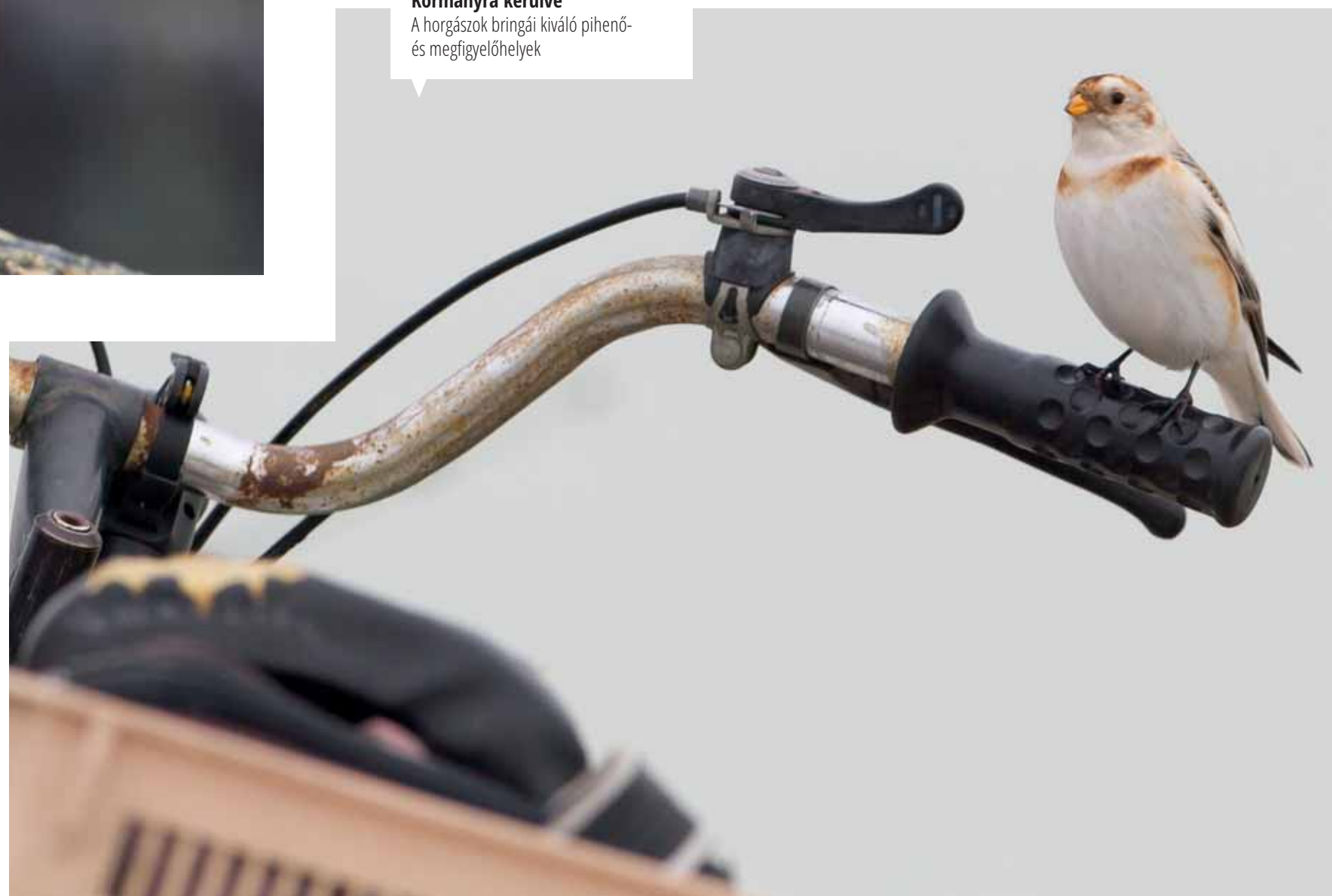
Egy hősármányt figyelek, ami itthon ritka téli vendég. A Hortobágy pusztáin a 80–90-es években ezres csapatait is látták, napjainkban sokkal kisebb, 50–150-es csoportjai a jellemzőek. Hazánkban szikes puszták közelében és vizesélőhelyek környékén bukkan fel, de szántóföldeken, lucernásokban, kukoricatarlókon, földutak peremén is megjelenhet. Télen főként pusztai növényfajok mag-

vait fogyasztja, mint például a bárányparéj magja, de a sziki üröm, a sóvirág, a bajuszpázsit magjait sem veti meg. Költési időszakban Észak-Amerika sarkkörön túli területein, Grönlandon, Izlandon, a Skandináv-félszigeten és Oroszország északi részein lepkéket, pókokat, sokféle ízeltlábút fogyaszt, és az utódait is rovarokkal eteti.

De mit keres a Balaton-parton? Költőterülete a tundra vidéke, fészket a tojó fűszálakból és mohából a földre építi, amit

Kormányra kerülve

A horgászok bringái kiváló pihenő- és megfigyelőhelyek

A HÓSÁRMÁNY

▼ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: MORVAI SZILÁRD

Szél és csontig hatoló hideg. Erre a kettőre mindig számíthatunk, ha a téli Balaton felé vesszük az irányt. Nincs itt semmi, mondhatnánk.

És igazunk is lenne, ha nem lenne itt ez a sok tőkésréce és pár hattyú, amik a móló körül tollászkodnak.

A sirályok távoli hangja és a csobbanások jelzik, hogy elindult a napi táplálékbevitel. Mire kellően átfagyok, villogó szárnycsapásokkal gyors röptű kismadár érkezik, és a móló egyik sziklájára ül. Kíváncsian

forгатja a fejét, majd kis pihenő után a betonon kezd fel-alá sétálni. Fúrge léptekkel keresgél, a napokkal korábban elszórt halcsalít szedegeti.

A horgászok hetek óta megosztják vele a magvakból gyúrt vörös haleledelt. Egyedi szimbiózis ez: a horgászokat szórakoztatja az élénk színű kismadár jelenléte.

A horgászok hetek óta megosztják vele a magvakból gyúrt vörös haleledelt. Egyedi szimbiózis ez: a horgászokat szórakoztatja az élénk színű kismadár jelenléte.

◀ Busa húsa

A halak számára a hideg elleni védekezés nagy kihívás és a teelés nem is mindig sikeres: a partra vetett 15 kilós busa teteme az itt élő többi faj túlélését segítheti

Egyedi kép

A fej-közelképek segítségével az egyedek jól megkülönböztethetők. A szem körüli finom toll- és bőrrészletek, a csőrön látható esetleges karcok, sérülések egyfajta ujjlenyomatként szolgálnak

Állagmegóvás

A tollazat rendben tartása a repüléshez és a hőszigeteléshez is elengedhetetlen. A fürdés tisztán tartja a tollazatot, a tolláskodás során pedig a madár csőrével távolítja el az élősködőket és rendezi vissza a tollak kis horgocskákkal összekapcsolódó sugarait

aztán tollakkal bélel. A szaporodóhelyen azonban sziklás területek is lehetnek, s a balatoni, kőrákos mólók téli világa néhol hasonlít a kőves vízpartokhoz, zuzmós tundrahoz. És ha pár kilométeres körzetben megfelelő mennyiségű, változatos táplálék is jelen van, akkor a hely ideális lehet az áttelelésre. A mólón megforduló horgászok közelsége ráadásul védelmet nyújt a hazai sólyomfajok és a karvaly ellen is.

A móló forgalma egyáltalán nem zavarja: sokat van a földön, akkor sem repül el, ha veszélyt érez, inkább a hullámtörő sziklák közt keres menedéket. A deres, sárga, barna sziklák közt mozgatlanul sokszor 3-4 méterről sem tűnik fel.

Azt hihetnénk, hogy egy ilyen harcban edzett északi fajt nem fenyeget veszély. Ám a klímaváltozás a hősármánynak is komoly kihívást jelent. A rovarélet fejlődése és ezáltal a populációs csúcs korábbi időpontra tolódik, a költés ideje azonban – egyelőre – nem változik: idejekorán lezajlanak a rajzások, melyekből a fiókákat etetné. Így a szükséges, bő séges rovarzsákmány elmarad, ez pedig évről évre kevesebb, megfelelően táplált utódot jelent. Túl ezen, veszélyt jelentenek a nyári

Azt hihetnénk, hogy egy harcban edzett északi fajt nem fenyeget veszély. Ám a klímaváltozás a hősármánynak is komoly kihívást jelent.

élőhelyeken a melegedés miatt megjelenő új, táplálékkonkurens fajok, de a sok fészket kifosztó vörös róka elterjedése is északabbra, a hősármány tundrai életterére tolódott.

Ahogy közeledik az este, egyre több horgász érkezik. És a marcona, pufidzsekis pecásoknak az első kérdése mindig ez: „Hol van a sármány?”

E 2-3 egyed valódi, helyi kedvencé vált, üde színfolt a Balaton ködös, szürke téli képében.

MORVAI SZILÁRD
FÉNYKÉPÉSZ, A MAGYAR TÁJ TERMÉSZETI ÉRTEKEINEK BEMUTATÁSÁVAL FOGLALKOZIK